

kreté begivenheter og hendelser er like så, ja vel så avslørende som kompliserte teoretiske analyser. Negt skriver (s. 84) at Wallraff "betoner detaljen, den eksemplariske organisation af fakta", som kan gi andre i samme situasjon mulighet for å bli bevisst hvilke forhold de arbeider under. Undersøkelser av "hverdagens katastrofer" gir en "ny form for autencitet, en kendsgerningernes, informationernes, erfaringsnærhedens autencitet" (s. 87). Virkeligheten kan m.a.o. noen ganger tale for seg selv.

På den andre siden stiller Negt's artikkel to andre bidrag i heftet i et viktig pedagogisk lys. Både artikkelen av Rolf Lindner om "Klassespecifikke aspekter af kritikken af vareæstetikken", og "En autoritær pedagogik" av Lizzie Ørvad Andersen behandler emner som kommunikasjons- og språkteoretisk er viktige nok, men som jeg er redd i sin nåværende form bare når en begrenset lesergruppe.

Anvendelsen av ord og formuleringen av setninger er jo en vesentlig side ved all kommunikasjon. Jeg går ut fra at tidsskriftredaksjonen ønsker å nå så mange mennesker som mulig. Derfor er det uheldig når spesielt disse to artiklene bruker et innforstått språk, og i stor utstrekning bygger på teorier som ikke kan forutsettes å være kjent utenfor fagkretser. Forskningsformidling er viktig, og derfor påhviler det ikke minst oss som arbeider med massekommunikasjon et klart ansvar. Vi bør være de første til å tenke på at informasjon, opplysninger og synspunkter formidles slik at "menigmann" kan delta i diskusjoner og gjøre seg opp en mening. Dette gjelder også om de viktige mediepolitiske emnene som bl.a. dette nummer av Kultur og Klasse behandler.

Marit Bakke

Erik Mader, SF under "det røde kabinet", 1966-1968, Odense: Odense Universitetsforlag, 1979, 242 s. 96,20 kr.

Erik Mader er cand.mag. fra Odense Universitet med historie som hovedfag. Den foreliggende bog om SF under det "røde kabinet" (eller det første "arbejderflertal" om man vil) er en let revideret udgave af hans specialeafhandling. Med denne bog placerer Erik Mader sig smukt i den tradition for historie og samtids-historisk analyse, som først og fremmest er præget af Tage Kaarsted (bøgerne om påskekrisen 1920, trekantregeringens tilblivelse 1957, dansk politik i 1960'erne m.m.). I forordet får professor Tage Kaarsted da også en tak for vejledning og opmuntring under arbejdet.

Med denne placering af Maders bog er indirekte sagt noget om emnevalg, approach og metode. Bogen omhandler et politisk interessant og spændende begivenhedsfor-

kreté begivenheter og hendelser er like så, ja vel så avslørende som kompliserte teoretiske analyser. Negt skriver (s. 84) at Wallraff "betoner detaljen, den eksemplariske organisation af fakta", som kan gi andre i samme situasjon mulighet for å bli bevisst hvilke forhold de arbeider under. Undersøkelser av "hverdagens katastrofer" gir en "ny form for autencitet, en kendsgerningernes, informationernes, erfaringsnærhedens autencitet" (s. 87). Virkeligheten kan m.a.o. noen ganger tale for seg selv.

På den andre siden stiller Negt's artikkel to andre bidrag i heftet i et viktig pedagogisk lys. Både artikkelen av Rolf Lindner om "Klassespecifikke aspekter af kritikken af vareæstetikken", og "En autoritær pedagogik" av Lizzie Ørvad Andersen behandler emner som kommunikasjons- og språkteoretisk er viktige nok, men som jeg er redd i sin nåværende form bare når en begrenset lesergruppe.

Anvendelsen av ord og formuleringen av setninger er jo en vesentlig side ved all kommunikasjon. Jeg går ut fra at tidsskriftredaksjonen ønsker å nå så mange mennesker som mulig. Derfor er det uheldig når spesielt disse to artiklene bruker et innforstått språk, og i stor utstrekning bygger på teorier som ikke kan forutsettes å være kjent utenfor fagkretser. Forskningsformidling er viktig, og derfor påhviler det ikke minst oss som arbeider med massekommunikasjon et klart ansvar. Vi bør være de første til å tenke på at informasjon, opplysninger og synspunkter formidles slik at "menigmann" kan delta i diskusjoner og gjøre seg opp en mening. Dette gjelder også om de viktige mediepolitiske emnene som bl.a. dette nummer av Kultur og Klasse behandler.

Marit Bakke

Erik Mader, SF under "det røde kabinet", 1966-1968, Odense: Odense Universitetsforlag, 1979, 242 s. 96,20 kr.

Erik Mader er cand.mag. fra Odense Universitet med historie som hovedfag. Den foreliggende bog om SF under det "røde kabinet" (eller det første "arbejderflertal" om man vil) er en let revideret udgave af hans specialeafhandling. Med denne bog placerer Erik Mader sig smukt i den tradition for historie og samtids-historisk analyse, som først og fremmest er præget af Tage Kaarsted (bøgerne om påskekrisen 1920, trekantregeringens tilblivelse 1957, dansk politik i 1960'erne m.m.). I forordet får professor Tage Kaarsted da også en tak for vejledning og opmuntring under arbejdet.

Med denne placering af Maders bog er indirekte sagt noget om emnevalg, approach og metode. Bogen omhandler et politisk interessant og spændende begivenhedsfor-

løb med politikere i Folketing og regering som centrale aktører, hvortil for SFs vedkommende i høj grad må føjes medlemmer af partiorganisationens ledende organer. Dette begivenhedsforløb starter med det overraskende valg i 1966, der for første gang gav Socialdemokratiet og SF flertal i Folketinget, og slutter med SF's sprængning, regeringen Krags fald og udskrivelse af valg samt dannelsen af VS i december 1967. Med stor dygtighed og grundighed har Mader udnyttet et temmelig omfattende trykt og utrykt materiale, for hvilket der redegøres udførligt. Dertil kommer en lang række interviews med implicerede aktører. Mader har sikkert fået en fin specialekarakter for dette udmærkede arbejde.

Det fremgår af bogen, at Mader er en historiker, der ikke lider af mindre-værdskomplekser over for egentlige samfundsvidenskabelige discipliner, hvilket der naturligvis heller ikke er nogen grund til. Politologer kan tværtimod have nytte af Maders bog, så lad os se lidt på dens problemstilling og resultater.

Bogen indledes med et afsnit på 1½ side om undersøgelsens problemstilling. Det oplyses, at fremstillingen omhandler SF fra valget i 1966 til valget i januar 1968, idet der lægges særlig vægt på de forhold inden for partiet, der ledte frem til regeringens fald og SF's sprængning i december 1967. Dernæst præciseres, at opgaven kun beskæftiger sig med "de politisk-parlamentariske forhold", idet andre aspekter kun inddrages, såfremt de har direkte betydning for det politisk-parlamentariske plan. Mader afviser ikke vigtigheden af andre faktorer og indfaldsvinkler, men understreger at han har valgt at koncentrere sig om de ting, der foregik i tilknytning til Folketinget, et forum han finder "overmåde betydningsfuldt". Dette valg er selvsagt legitimt, om end man kunne ønske en nærmere begrundelse for det.

Ret beset er den refererede problemstilling ikke en problemstilling, men en emneafgrænsning. I lyset af bogens indhold kunne man imidlertid godt præcisere emneafgrænsningen i en problemstillings form: "Hvilke politisk-parlamentariske faktorer forklarer regeringens fald og SF's sprængning?" Det er nemlig bogens hovedspørgsmål. Nu er Mader ikke tynget af politologiske teorier og analyseskemaer, så der findes ikke nogen eksplicit drøftelse af, hvad "politisk-parlamentariske" faktorer er. De enkelte kapitler, der minutiøst og kronologisk afdækker et spændende begivenhedsforløb, vil dog ikke lade læseren i tvivl i så henseende.

Mader er ret forsigtig med at drage håndfaste konklusioner i besvarelsen af det nævnte hovedspørgsmål. Han synes imidlertid at lægge vægt på den uro, der opstod i SF efter skatteforliget og finanslovafstemningen i foråret 1967 (da SF for første gang stemte for finansloven og dermed militære bevillinger). Det forløb, der herefter ledte frem til SF's ekstraordinære kongres i juni kan kun forstås ved, "at venstrefløjen efter mange menige medlemmers opfattelse var gået

for langt, men at venstrefløjens ledende personer nu så chancen for at få øget indflydelse i partiets ledende organer. Nok så vigtigt var det dog, at SF's højrefløj fuldstændig fejlvurderede stemningen i partiet, hvor vitterlig mange følte, SF var godt i gang med at sælge ud af principperne" (p. 180). Kongressen medførte en latent fare for en sprængning af partiet, da venstrefløjen fik flertal i hovedbestyrelse og forretningsudvalg, mens højrefløjen havde det i folketingsgruppen. Under devalueringsforhandlingerne i december 1967 fik venstrefløjen den første mulighed for at praktisere en hård og offensiv forhandlingslinje, som man havde ønsket tidligere og fået vedtaget på kongressen i juni. Den blev benyttet og SF's sprængning var en realitet. Dannelsen af VS forklares med de "helt modstridende taktiske opfattelser, der var mellem SF's venstre- og højrefløj, hvad angik hvilken forhandlingsmåde, SF skulle følge over for Socialdemokratiet" (p. 184). Denne modsætning havde ganske vist eksisteret hele tiden, men den fik først betydning, da SF efter valget i 1966 fik mulighed for direkte at øve indflydelse på regeringens politik.

Under en politologisk synsvinkel er Maders afhandling både interessant og nyttig. Den er nemlig en case-studie i et partistrategisk dilemma: spændingen mellem ønsket om at opnå konkrete lovgivningsresultater og ønsket om at føre en principiel og ren programmatisk linje. Dette dilemma befinder mange partier sig ofte i, men sjældent har det været så tydeligt og akut som for SF efter valget i 1966. Der eksisterer faktisk politologiske teorier om partiadfærd, der indirekte får støtte i Maders case-studie, specielt med hensyn til forskellen mellem et fløjpartis vælgere og aktivister (for eksempel hovedbestyrelsesmedlemmer) i ideologisk henseende - og deraf følgende handlingsmuligheder.

Erik Maders bog bør dog naturligvis ikke vurderes som et politologisk arbejde, men som et bidrag inden for den indledningsvist nævnte samtidshistoriske tradition. Den kan anbefales alle, der interesserer sig for den nyeste danske politiske historie, og politologer, der måtte savne empirisk materiale til afprøvning af teorier om partistrategi.

Erik Damgaard

Kaarle Nordenstreng, Kommunikationsteori, København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. 1979. 287 s. 99,75 kr.

Nordenstrengs bog om kommunikationsteori udkom første gang på finsk i 1975, dernæst på svensk i 1978 med undertitlen "om massmedierna och kunskapsprocessen i samhället". Bogen foreligger nu i dansk oversættelse med udbyggede refe-